

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 16/2019
18.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зорана Таталовића, председника већа, Радмиле Драгичевић-Дичић, Маје Ковачевић-Томић, Соње Павловић и Милунке Цветковић, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Дејана Милићевића и др., због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Дејана Милићевића, адвоката Ђорђа Трифуновића и Стефана Петровића, окривљеног АА, адвоката Ивице Вуковића и окривљеног ББ, адвоката Марина Благојевића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К.По1 24/16 од 06.03.2018. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1По1 17/18 од 13.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 18.06.2019. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Дејана Милићевића, АА и ББ, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К.По1 24/16 од 06.03.2018. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1По1 17/18 од 13.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К.По1 24/16 од 06.03.2018. године, окривљени Дејан Милићевић, АА и ББ, између осталих, оглашени су кривим и то окривљени Дејан Милићевић због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у продуженом трајању и у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 6 година у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 02.03.2012. године до 26.09.2012. године, окривљени АА због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ за које је осуђен на казну затвора у трајању од 3 године, и окривљени ББ због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ за које је

осуђен на казну затвора у трајању од 3 године, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 02.03.2012. године до 13.03.2012. године.

Наведеном пресудом на основу члана 91. и 92. КЗ од окривљеног Дејана Милићевића одузета је имовинска корист прибављена извршењем кривичног дела па је обавезан да на рачун буџета Републике Србије уплати износ од 53.771.700,31 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде, а на основу члана 264. став 1. и 3. у вези члана 261. ЗКП обавезани су окривљени Дејан Милићевић, АА и ББ, између осталих да накнаде трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд накнадно одлучити посебним решењем као и да плате суду трошкове судског паушала у износу од по 50.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

На основу члана 258. став 4. ЗКП АД „ВВ у реструктурирању“ („ВВ1“), ГГ у стечају („ГГ1“), „ДД“ АД у стечају - ... и Републичка дирекција за робне резерве, Београд за остваривање имовинско-правног захтева упућени су на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 17/18 од 13.03.2019. године делимично су усвојене жалбе, између осталих, окривљеног Дејана Милићевића и његовог браниоца, окривљеног АА и његовог браниоца и браниоца окривљеног ББ, па је, у односу на ове окривљене, преиначена пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К. По1. бр.24/16 од 06.03.2018. године, тако што је окривљени Дејан Милићевић оглашени кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у продуженом трајању и саизвршилаштву из члана 234.став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 6 година у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 02.03.2012. године до 26.09.2012. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234.став 3. у вези става 1. КЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 2 године, а ББ оглашен је кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234.став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 2 године у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 02.03.2012. године до 13.03.2012. године.

Наведеном пресудом, на основу члана 91. и 92. КЗ од окривљеног Дејана Милићевића одузета је имовинска корист прибављена извршењем кривичних дела па је окривљени обавезан да на рачун буџета Републике Србије уплати 53.771.700,31 динар у року од 15 дана по правноснажности пресуде, а на основу члана 264. став 1. и 3. у вези члана 261. ЗКП обавезани су, између осталих, окривљени Дејан Милићевић, АА и ББ, да накнаде трошкове кривичног поступка о чијој висини ће првостепени суд накнадно одлучити посебним решењем, као и да плате трошкове судског паушала у износу од по 50.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

На основу члана 258. став 4. ЗКП АД „ВВ у реструктурирању“ („ВВ1“), Фабрика „ГГ“ АД ... у стечају („ГГ1“), „ДД“ АД у стечају - ... и Републичка

дирекција за робне резерве, за остваривање имовинско-правног захтева упућени су на парницу.

Против напред наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости поднели су:

-бранилац окривљеног Дејана Милићевића, адвокат Ђорђе Трифуновић, против другостепене пресуде, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и 9) ЗКП и повреда закона из члана 439. тачка 1), 2) и 3). ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд укине другостепену пресуду и предмет врати другостепеном суду на поновну одлуку по поднетим жалбама или да преиначи другостепену пресуду тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе, а да се извршење пресуде одложи односно прекине,

-бранилац окривљеног Дејана Милићевића, адвокат Стефан Петровић, против другостепене пресуде, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4), 9) и 10) ЗКП и повреда закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП и из члана 441. став 3. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање другостепеном суду или да побијану пресуду преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе, а да се извршење пресуде одложи односно прекине,

-бранилац окривљеног АА, адвокат Ивица Вуковић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438 став 1. тачка 9) и 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП и члана 6. и 13. Европске конвенције о људским правима и основним слободама и члана 32. став 1. Устава РС, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање пред потпуно измењеним већем или да укине само другостепену пресуду и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање или да преиначи правноснажне пресуде, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или евентуално утврди да предузете радње испуњавају обележје неког блажег кривичног дела, да бранилац у складу са чланом 488. став 2. ЗКП буде обавештен о седници већа, а да се одреди одлагање извршења правноснажне пресуде сходно члану 488. став 3. ЗКП,

-бранилац окривљеног ББ, адвокат Марин Благојевић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438 став 2. тачка 1) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, члана 74. тачка 2) ЗКП и са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе или да другостепену пресуду укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Разматрајући захтев за заштиту законитости на седници већа одржаној сходно одредбама члана 487. и 488. ЗКП, Врховни касациони суд је нашао да су захтеви изјављени од овлашћених лица, благовремени и дозвољени.

Након што је примерке захтева за заштиту законитости у смислу члана 488. став 1. ЗКП доставио јавном тужиоцу, Врховни касациони суд је одржао

седницу већа о којој није обавештавао јавног тужиоца и браниоце, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке. На седници већа Врховни касациони суд је размотрио списе предмета, са пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је по оцени навода у захтеву нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Дејана Милићевића, АА и ББ су неосновани.

Браниоци окривљеног Дејана Милићевића, у својим захтевима наводе да је другостепеном пресудом у делу описаном под тачком два изреке учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, на тај начин што је уместо навода из прецизиране оптужнице од 07.02.2018. године, и навода првостепене пресуде „да је услугу пројектовања фирми „ЂЂ“ из ..., платио „ЕЕ“ из ...“, у другостепеној пресуди је наведено да је „услугу пројектовања „ЂЂ“ платила „ВВ1“ из ...“.

Из списка предмета произилази да је у овом кривичном поступку Оптужница Тужилаштва за организовани криминал Кто број 6/12 од 21.06.2012. године, 03.12.2012. године, 15.04.2013. године и 25.02.2015. године, у погледу радњи извршења кривичног дела, које су окривљеном Дејану Милићевићу стављене на терет, последњи пут прецизирана 21.11.2017. године, а да се измена ове оптужнице на главном претресу дана 07.02.2018. године односила само на тачку четири оптужнице за коју је прецизирано да уместо речи „ЖЖ“ треба да стоји „сада покојни ЗЗ“.

Из чињеничног описа радње извршења кривичног дела које је окривљеном Дејану Милићевићу стављено на терет оптужницом Кто 6/12 од 21.06.2012. године, која је у погледу овог окривљеног последњи пут прецизирана 21.11.2017. године, под тачком два наведено је да је у време и на месту ближе описаном у чињеничном опису оптужнице, окривљени Дејан Милићевић основано сумњив да је кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ извршио, тако што је као председник управног одбора АД „ВВ1“ искористио свој положај и прибавио себи противправну имовинску корист у износу од 46.138.198,77 динара укупне вредности 556.379,67 евра, на штету АД „ВВ1“ из ..., и то заједно са сада покојним ЗЗ, тако што је закључио Уговор о изградњи комплетне индустријске линије за производњу ... између АД „ВВ1“ и „ЕЕ“ из ..., са обавезом да „ЕЕ“ изради пројектну документацију и изврши пружање услуга монтаже, након чега је сада покојни ЗЗ, директор АД „ВВ1“ одобрио авансну исплату у периоду од 25.03.2008. године до 22.09.2008. године у износу од 943.850,00 евра, који износ је АД „ГГ1“ уплатила на рачун привредног друштва „ЕЕ“ из ..., а затим се по претходном договору окривљеног Дејана Милићевића са сада покојним ЗЗ, сада покојни ЗЗ договорио са власником „ЕЕ“, да „ЕЕ“ из ... уплати на приватни рачун окривљеног Дејана Милићевића у више наврата новчана средства, укупно 556.379,67 евра у противвредности 46.138.198,77 динара, који новац нису вратили „ЕЕ“ из ..., већ су се договорили са власником „ЕЕ“ из ... да та фирма испостави фактуре на износ од 350.000,00 евра и 393.00,0 евра, а на име пројектне

документације и пружања услуга, иако је пројектну документацију израдило предузеће „ЂЂ“ из ... и то на бази подлога достављених од предузећа „ЕЕ“ из ..., а коју услугу пројектовања „ЕЕ“ платио „ЂЂ“ на основу којих фактура је „ВВ1“ извршила уплату на рачун „ЕЕ“ у износу од 743.000,00 евра.

Из изреке другостепене пресуде, под тачком два, окривљени Дејан Милићевић оглашен је кривим да је у време и на месту ближе описано у изреци, као председник управног одбора и заступник АД „ВВ1“ искористио свој службени положај заједно са сада покојним ЗЗ и тако прибавио себи корист у износу од 556.379,67 евра у противвредности од 46.138.198,77 динара на штету АД „ВВ1“ тако што је као председник управног одбора АД „ВВ1“ закључио уговор о изградњи комплетне индустријске линије за производњу ... између АД „ВВ1“ и „ЕЕ“ из ..., са обавезом да „ЕЕ“ изради пројектну документацију и изврши пружање услуга монтаже, након чега је сада покојни ЗЗ као директор АД „ВВ1“ одобрио авансну исплату у периоду од 25.03.2008. године до 22.09.2008. године у износу од 943.850,00 евра, који износ је АД „ВВ1“ уплатила на рачун привредног друштва „ЕЕ“ из ..., а затим по претходном договору окривљеног Дејана Милићевића са покојним ЗЗ, се сада покојни ЗЗ договорио са власником „ЕЕ“, да та фирма уплати на приватни рачун окривљеног Дејана Милићевића у више наврата новчане износе, укупно 556.379,67 евра у противвредности од 46.138.198,77 динара који новац нису вратили „ЕЕ“ из ..., већ су се договорили са „ЕЕ“ из ... да испостави профактуре на износе од 350.000,00 евра и 393.000,00 евра на име пројектне документације и пружање услуга, иако је пројектну документацију израдило предузеће „ЂЂ“ и то на бази подлога достављених од предузећа „ЕЕ“ из ..., а коју услугу пројектовања је „ВВ1“ платила „ЂЂ“ из ..., на основу којих фактура је АД „ВВ1“ извршила уплату на рачун „ЕЕ“ у износу од 743.000,00 евра.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржано у поднесеној, односно на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

Пресуда Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 П1 17/18 од 13.03.2019. године, у односу на коју су браниоци окривљеног Дејана Милићевића поднели захтев за заштиту законитости, донета је након одржаног претреса пред другостепеним судом дана 25.02. - 27.02.2019. године.

С тим у вези, Врховни касациони суд налази да повреде објективног идентитета између оптужбе и пресуде нема ако суд заснива пресуду на чињеничном стању утврђеном на претресу које се креће у границама чињеничног стања описаног у оптужници, под условом да се у основи ради о истом догађају.

У конкретном случају, Апелациони суд је прилагодио изреку другостепене пресуде чињеничном стању које произилази из доказа изведених на претресу пред другостепеним судом при чему није измењена суштина чињеничног описа радње оптужења, тако да није повређен објективни идентитет између оптужбе и пресуде.

По налажењу Врховног касационог суда из чињеничног описа радњи извршења тачком два изреке другостепене пресуде за коју је окривљени Дејан Милићевић оглашен кривим произилази да је у погледу овог кривичног дела другостепени суд након одржаног претреса утврдио нешто другачије чињенично стање, али да су сви битни елементи тог кривичног дела - да је окривљени Дејан Милићевић као председник Управног одбора искористио свој службени положај, да је у пословању са наведеним фирмама прибавио противправну имовинску корист, исти су у прецизираној оптужници и у другостепеној пресуди, обзиром да се ради о истом догађају, да се чињенично стање креће у границама оног што је описано у оптужници и да окривљени Дејан Милићевић овом изменом није оглашен кривим за више криминалне активности и израженију криминалну вољу („већу криминалну количину“).

Из наведених разлога, захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Дејана Милићевића поднети због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП од стране Врховног касационог суда оцењени су као неосновани.

Из напред наведеног чињеничног описа радњи извршења кривичног дела описаног под тачком два изреке другостепене пресуде које дело је ушло у састав продуженог кривичног дела у вези члана 61. КЗ, произилазе сви битни елементи кривичног дела из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ за које је окривљени Дејан Милићевић оглашен кривим – да је искористио свој службени положај и да је прибавио себи противправну имовинску корист, па су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Дејана Милићевића адвоката Стефана Петровића којима се указује да се у радњама овог окривљеног не стичу елементи кривичног дела за које је оглашен кривим и да је на тај начин учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП од стране Врховног касационог суда оцењени као неосновани.

Браниоци окривљеног Дејана Милићевића у својим захтевима за заштиту законитости наводе да је другостепена пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, јер је судија Нада Зеџ која је била члан већа које је донело другостепену пресуду, била члан жалбеног већа приликом одлучивања о жалби окривљеног Дејана Милићевића на решење о продужењу притвора која жалба је одбијена решењем Кж2 По1 293/12 од 04.07.2012. године, што значи да је та судија створила предубеђење кривице окривљеног Дејана Милићевића, па није могла учествовати у претресу, где се одлучивало о кривичној одговорности овог окривљеног.

Одредбом члана 37. став 2. ЗКП прописано је да судија или судија породник може бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету ако постоје околности које изазивају сумњу у његову непристрасност.

Како би се у конкретном случају, у односу на члана већа које је донело другостепену пресуду - судију Наду Зеџ, могла применити само одредба члана 37. став 2. ЗКП која прописује могућност, а не и обавезу изузећа одређеног судије, учествовање у доношењу решења по жалби на решење о продужењу притвора

седам година пре доношења другостепене пресуде, по налажењу Врховног касационог суда, не представља околност која је основ за обавезно изузеће – искључење судије у смислу члана 37. став 1. тачка 1) до 4) ЗКП, односно искључење судије Наде Зеџ из поступања у другостепеном поступку. Питање непристрасности поступајућег судије решава се кроз истицање повреде одредбе члана 37. став 2. ЗКП, а што није законски разлог за подношење захтева за заштиту законитости.

Из наведених разлога, наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Дејана Милићевића којима се другостепена пресуда побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП од стране Врховног касационог суда оцењени су као неосновани.

Захтев за заштиту законитости бранилац окривљеног Дејана Милићевића адвокат Стефан Петровић поднео је и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП у погледу кривичног дела описаног у тачки два изреке другостепене пресуде, која је учињена тако што је износ противправне имовинске користи коју је овај окривљени прибавио себи и оцу већи у побијаној пресуди (а и у првостепеној пресуди) него у првој првостепеној пресуди, раније донетој у овом кривичном поступку, која је укинута, а на коју се Тужилаштво за организовани криминал жалило само у погледу одлуке о казни.

По налажењу Врховног касационог суда према одредби члана 453. ЗКП забрана преиначења на штету окривљеног односи се на правну квалификацију и кривичну санкцију.

Оптужницом Тужилаштва за организовани криминал КТО 6/12 која је измењена дана 21.11.2017. године, окривљеном Дејану Милићевићу стављено је на терет да је извршењем кривичног дела описаног под тачком два диспозитива себи прибавио противправну имовинску корист у износу од 556.379,67 евра, у противвредности од 46.138.198,77 динара, а за који износ прибављене противправне имовинске користи је оглашен кривим другостепеном пресудом. По налажењу Врховног касационог суда другостепеном пресудом није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) у вези одредбе члана 453. ЗКП, јер је оптужни акт измењен у току главног претреса, окривљени се бранио у погледу нових навода који се тичу противправне имовинске користи, а у погледу извршеног кривичног дела примењен је закон који је требало применити, при чему је према окривљеном Дејану Милићевићу другостепеном пресудом правилно примењен закон у погледу правне квалификације, а имајући у виду тежину кривичног дела, и у погледу кривичне санкције, чиме није отежан његов кривичноправни положај у односу на раније фазе поступка.

Такође по налажењу Врховног касационог суда првостепеном и другостепеном пресудом није учињена повреда закона из члана 441. став 3. ЗКП, на коју се указује истоветним наводима који се тичу и претходно анализирани и оцењене повреде закона.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Ивица Вуковић, у свом захтеву наводи да је оптужницом овом окривљеном стављено на терет да је кривично дело извршио као саучесник, док је другостепеном пресудом у овом кривичном поступку оглашен кривим као непосредни извршилац што представља прекорачење оптужбе јер је последица овог кривичног дела приписана искључиво овом окривљеном, на који начин му је отежан кривичноправни положај, при чему је ово кривично дело код изостанка саучесништва, требало и блаже квалификовати, на који начин је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Другостепена пресуда у односу на коју је поднет захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, донета је након одржаног претреса пред другостепеним судом дана 25.02. - 27.02.2019. године, на ком претресу је утврђено другачије чињенично стање у односу на првостепену пресуду и оптужницу, па оцена другостепеног суда да није доказано постојање наводног договора између окривљеног АА и сада покојног ЗЗ, због чега је наведено изостављено из чињеничног описа радње кривичног дела описаног у тачки четири изреке другостепене пресуде, по налажењу Врховног касационог суда не представља прекорачење оптужбе на начин на који се то захтевом за заштиту законитости браниоца овог окривљеног указује.

Ово стога што је окривљени кривично одговоран за радње које је предузео приликом извршења кривичног дела, у границама свог умишљаја и за последицу извршеног кривичног дела – сразмерно свом учешћу у њеном настајању, без обзира да ли је приликом извршења кривичног дела поступао самостално или у саизвршилаштву. У конкретном случају радње извршења кривичног дела окривљеног АА описаног под тачком четири изреке другостепене пресуде крећу се у границама чињеничног описа садржаног у оптужници и у првостепеној пресуди. По налажењу Врховног касационог суда кривичноправни положај окривљеног АА није отежан и другостепеном пресудом није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, како се то неосновано захтевом за заштиту законитости овог окривљеног указује, а ово имајући у виду да суд није додао у изреку пресуде одлучне чињенице којима проширује оптужбу, већ окривљени за учињено дело блаже кажњен него што је то било у првостепеном поступку.

У захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ наводи се да је другостепена пресуда под тачком пет изреке донета уз повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, и да у опису кривичног дела није наведено у чему се састоји радња извршења кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим, да недостају елементи саизвршилаштва, конкретизација последице кривичног дела и узрочна веза радње окривљеног и последице.

Из изреке другостепене пресуде под тачком пет произилази да су у периоду од 11.11.2008. године до 12.12.2008. године у ... окривљени Дејан Милићевић, председник управног одбора и заступник АД „ВВ1“ и окривљени ИИ, као финансијски директор привредног друштва „ВВ1“ ... и окривљени ББ у својству одговорног лица – инспектора за контролу квалитета и квантитета роба

привредног друштва „ЈЈ“ из ..., искористили свој службени положај и тиме прибавили противправну имовинску корист за „ВВ1“ чији је директор и већински власник био сада покојни ЗЗ у износу од 213.725.363,00 динара, при чему је након закључења низа уговора о купопродаји робе – јестивог уља у количини од 1.500.000 литара у којима је назначено да роба остаје на лагеру у магацину ... иако тог рафинисаног уља није било у тој количини у складишту у магацину у ..., окривљени ББ дана 12.12.2008. године сачинио записник о узорковању број 148 у коме је навео да се у магацину ... налази ускладиштено 1.500.000 литара уља власништво Дирекције за робне резерве иако та количина није постојала у моменту контроле на основу чега је сачињен сертификат о квалитету и квантитету робе рафинисаног сунцокретовог уља број 000350 у коме је неистинито приказао да се у силосима „ВВ1“ налази ускладиштено 1.500.000 литара уља, иако ову количину уља „ВВ1“ није имала на стању у производним магацинима нити је икада испоручила јестиво уље Дирекцији за робне резерве у тој колични на који начин је „ВВ1“ прибављена противправна имовинска корист, а како је то описано у изреци другостепене пресуде под тачком пет, чиме је извршио кривично дело из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ.

Одредбом члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ („Службени гласник РС“, број 121/12), који се примењивао од 15.04.2013. године до 28.02.2018. године, прописано је да ће се одговорно лице које искористићавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог овлашћења или невршењем своје дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу противправну имовинску корист или другом нанесе имовинску штету, ако вредност прибављене користи прелази износ од 1.500.000,00 динара, казнити затвором од 2 до 10 година.

Из чињеничног описа радњи извршења кривичног дела описаног под тачком пет изреке другостепене пресуде, произилази да је окривљени ББ у саучесништву са окривљеним Дејаном Милићевићем и ИИ сачинио записник о узорковању којим је потврдио да складиштар поседује наведену количину уља Дирекције за робне резерве, који записник је послужио као основ за издавање сертификата од стране „ЈЈ“ да на тај начин окривљени критичном приликом није вршио своју дужност и да је искористио свој службени положај јер је на записнику приказао да постоји одређена количина уља Дирекције за робне резерве и ако то није било тачно, и да је уз наведено учешће овог окривљеног у извршењу кривичног дела прибављена противправна имовинска корист предузећу „ВВ1“ ближе наведена у изреци, па је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, поднет због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП оцењен као неоснован.

У захтевима за заштиту законитости окривљених Дејана Милићевића, АА и ББ наводи се да су првостепена и другостепена пресуда донете уз повреду члана 5. КЗ и учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је од тренутка извршења кривичних дела, до доношења правноснажне пресуде кривични закон више пута промењен, а на окривљене није примењен најблажи закон, с тим да се у захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Дејана Милићевића и захтеву браниоца окривљеног АА указује да је на ове окривљене

требало применити члан 24. Закона о робним резервама, који је важио у време извршења кривичног дела. У захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Дејана Милићевића наводи се и да је због повреде члана 5. КЗ учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП.

Из списка предмета произилази да је Тужилаштво за организовани криминал поднело Вишем суду у Београду, Посебном одељењу оптужницу Кто 6/12 од 21.06.2012. године против више окривљених, између осталих окривљеног Дејана Милићевића, окривљеног АА и окривљеног ББ због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, а у односу на окривљеног Дејана Милићевића и у вези члана 61. КЗ. Наведена оптужница прецизирана је дана 15.04.2013. године, тако што је окривљенима Дејану Милићевићу, АА и ББ стављено на терет извршење кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, а окривљеном Дејану Милићевићу и у вези члана 61. КЗ.

Одредбом члана 359. став 3. у вези става 1. КЗ („Службени гласник РС“ бр. 72/09 и др. закон) који се примењивао у време подизања оптужнице и важио до 14.04.2013. године, прописано је да ће се службено или одговорно лице које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист, другом нанесе какву штету или теже повреди права другог, ако вредност прибављене имовинске користи прелази износ од 1.500.000,00 динара, казнити затвором од 2 до 12 година.

Одредбом члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ („Службени гласник РС“ бр. 121/12 од 24.12.2012. године), који се примењивао од 15.04.2013. године до 28.02.2018. године, прописано је кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица за које су окривљени оглашени кривим у овом кривичном поступку (битни елементи бића овог кривичног дела наведени су на страни 13. став два ове пресуде), прописано је да ће се учинилац казнити затвором од 2 до 10 година.

Одредбом члана 227. став 3. КЗ („Службени гласник РС“ бр. 94/16) који се примењује од 01.03.2018. године, прописано је да ће се одговорно лице које искоришћавањем свог положаја или овлашћења прекорачењем граница свог овлашћења или невршењем своје дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу противправну имовинску корист или другом нанесе имовинску штету, уколико тиме нису остварена обележја неког другог кривичног дела, и ако вредност прибављене имовинске користи прелази износ од 1.500.000,00 динара, казнити затвором од 2 до 10 година.

Правна квалификација кривичног дела из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, за које су окривљени Дејан Милићевић, АА и ББ оглашени кривим, према запрећеној казни (казна затвора од две до десет година) је блажа у односу на запрећену казну за кривично дело из члана 359. став 3. у вези става 1. КЗ које је првобитном оптужницом окривљенима било стављено на терет (казна затвора од

2 до 12 година). Правна квалификација кривичног дела из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ за које су окривљени оглашени кривим, према запрећеној казни је иста у односу на кривично дело прописано чланом 227. став 3. у вези става 1. КЗ које је било у примени у време доношења другостепене пресуде (запрећена казна од две до десет година).

Имајући у виду напред наведене измене Кривичног законика у погледу кривичног дела због кога дела је против окривљених Дејана Милићевића, АА и ББ била подитнута оптужница, а која је након измене закона прецизирана, за које су и оглашени кривим, а имајући у виду и измену која је била на снази у време доношења другостепене пресуде, Врховни касациони суд налази да првостепеном и другостепеном пресудом није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. КЗ, како се то неосновано захтевима за заштиту законитости бранилаца ових окривљених указује.

Законом о робним резервама („Службени гласник РС“ број 18/92) у члану 24. став 1. прописано је да одговорно лице у предузећу или другом правном лицу које чува робне резерве и складишта, а које неовлашћено и супротно прописаним условима и без одобрења и писменог налога Републичке дирекције користи робне резерве или складиште, отуђује их, замени робом друге врсте или квалитета, прескладишти робу у друго складиште, односно располаже њима на други начин, казниће се за кривично дело новчаном казном или казном затвора до три године.

Окривљени Дејан Милићевић и АА у овом кривичном поступку нису оглашени кривим због извршења кривичних дела која су учинили као одговорна лица у предузећу или другом правном лицу која чувају робне резерве и складишта, па је наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Дејана Милићевића и браниоца окривљеног АА којима се указује да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је у конкретном случају требало применити члан 24. Закона о робним резервама, Врховни касациони суд такође оценио као неосноване.

Захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ указује се на повреду закона из члана 74. ЗКП и с тим у вези битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводима да иако је окривљени ББ током овог кривичног поступка све време имао браниоца, његова одбрана није била делотворна па из тог разлога из списка предмета треба издвојити исказе сведока који су саслушани без делотворне одбране овог окривљеног.

Врховни касациони суд поводом поднетог захтева за заштиту законитости испитао је постојање повреде члана 74. ЗКП по питању да ли је окривљени, коме у кривичном поступку стављено на терет кривично дело за које је по закону предвиђена обавезна одбрана, имао браниоца током целог трајања кривичног поступка, па су и ови наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ којима се на наведени начин указује на повреду члана 74. ЗКП и у вези с тим на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани. Наиме, окривљени је имао браниоца у

току кривичног поступка, адвоката који је све време бранио окривљеног, а затим изјавио жалбу против првостепене пресуде у име и за рачун окривљеног ББ.

Врховни касациони суд се није упуштао у оцену битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 438. став 1. тачка 11) ЗКП које повреде су истакнуте у захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених ББ и АА којима се указује на непостојање разлога и противречност разлога у побијаним пресудама као и на неразумљивост изреке пресуде, обзиром да то у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представља законом дозвољен разлог због кога је окривљеном и његовом браниоцу дозвољено подношење захтева за заштиту законитости.

Врховни касациони суд се није упуштао ни у оцену навода захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Дејана Милићевића и браниоца окривљеног АА којима се другостепена пресуда побија из формално дозвољених разлога, због тога што се у образложењу тих повреда оспорава и полемиче са чињеничним утврђењима у правноснажној одлуци, што у смислу члана 485. став 4. ЗКП не представља законом прописан разлог због кога је окривљеном и његовом браниоцу дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, а у којима се указује да:

- у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Дејана Милићевића, адвоката Ђорђа Трифуновића да је суд морао да се бави личним односом сина – Дејана Милићевића и његовог покојног оца ЗЗ, којим наводима је образложена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) и 3) ЗКП,

- у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Дејана Милићевића, адвоката Стефана Петровића, да се у кривичном делу описаном под тачком 5 изреке другостепене пресуде ради о облигационом односу, да радњама окривљеног није прибављена корист нити је Дирекцији за робне резерве учињена штета, а да је уговоре потписивао покојни ЗЗ, којим наводима је образложена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП,

- у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА да је код овог окривљеног критичном приликом доведена у питање свест и хтеће и да у односу на оптужницу и првостепену пресуду постоји разлика у времену извршења кривичног дела, као и да се окривљени критичном приликом налазио у заблуди, којим наводима је образложена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

Врховни касациони суд се није упуштао ни у оцену истакнуте повреде члана 6. и 13. Европске конвенције о људским правима и основним слободама и члана 32. став 1. Устава Републике Србије због којих је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет јер бранилац овог окривљеног уз поднети захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, а што је неопходан услов за разматрање ових повреда прописан чланом 484. ЗКП.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљеног Дејана Милићевића и бранилаца окривљених ББ и АА одбио као неосноване, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП.

**Записничар-саветник,
Татјана Миленковић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Зоран Таталовић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић